

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

TRẦN NGUYỄN SƠN

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ
KINH TẾ TRANG TRẠI HUYỆN PHÚ LƯƠNG
TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: : 60 - 34 - 04 - 10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Đỗ Thị Bắc

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu luận văn này là đúng sự thật và chưa từng được sử dụng bảo vệ một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ trong việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn, thông tin trích dẫn trong luận văn đã được ghi rõ nguồn gốc.

Phú Lương, ngày 2 tháng 12 năm 2012

Tác giả

Trần Nguyên Sơn

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các cơ quan, các cấp lãnh đạo và các cá nhân. Tôi xin chân thành cảm ơn sâu sắc và kính trọng tới tất cả các tập thể, các cá nhân đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo Khoa học và Quan hệ Quốc tế, Phòng quản lý Sau đại học đã tạo điều kiện giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới cô hướng dẫn luận văn PGS. TS Đỗ Thị Bắc và các thầy cô giáo đã trực tiếp giảng dạy, giúp tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ, đóng góp nhiều ý kiến quý báu của các nhà khoa học, các thầy cô giáo.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của Chi Cục Thống kê Huyện Phú Lương, Phòng Nông nghiệp huyện Phú Lương đã cung cấp cho tôi những số liệu, thông tin cơ bản về kinh tế tang trại của huyện Phú Lương..

Tôi bày tỏ lòng biết ơn tới sự giúp đỡ nhiệt tình của các chủ trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương đã tạo điều kiện để tôi có thể thu thập các thông tin về kinh tế trang trại.

Tôi xin cảm ơn sự động viên, giúp đỡ của bạn bè và gia đình đã giúp đỡ tôi thực hiện luận văn này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Phú Lương, ngày 2 tháng 12 năm 2012

Tác giả

Trần Nguyên Sơn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ TỰ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn	3
5. Bố cục của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN HIỆU QUẢ	
KINH TẾ TRANG TRẠI	4
1.1. Vị trí, vai trò và đặc điểm của nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại	4
1.2. Một số vấn đề lý luận về hiệu quả kinh tế trang trại	7
1.2.1. Các khái niệm cơ bản	7
1.2.2. Điều kiện hình thành và phát triển kinh tế trang trại	8
1.2.3. Quan niệm về kết quả và hiệu quả kinh tế	11
1.2.4. Nội dung và bản chất của hiệu quả kinh tế	14
1.2.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến hiệu quả kinh tế trang trại	14
1.3. Kinh nghiệm nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại trên thế giới và ở Việt Nam	17
1.3.1. Kinh nghiệm nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại ở một số nước trên thế giới	17
1.3.2. Kinh nghiệm nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại ở Việt Nam	18
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	22
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	22

2.2. Phương pháp tiếp cận.....	22
2.3. Phương pháp nghiên cứu	23
2.3.1. Chọn điểm nghiên cứu.....	23
2.3.2. Thu thập thông tin số liệu.....	24
2.3.3. Phương pháp phân tích	25
2.3.4. Phương pháp xử lý và tổng hợp số liệu	29
2.3.5. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu và phương pháp phân tích số liệu.....	29
Chương 3: THỰC TRẠNG HIỆU QUẢ KINH TẾ TRANG TRẠI TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÚ LƯƠNG.....	32
3.1. Các nhân tố ảnh hưởng đến nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phú lương.....	32
3.1.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên huyện Phú Lương	32
3.1.2. Đặc điểm kinh tế - xã hội huyện Phú Lương.....	33
3.1.3. Đánh giá những thuận lợi, khó khăn trong nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại huyện Phú Lương.....	38
3.2. Thực trạng hiệu quả kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương.....	40
3.2.1. Đặc điểm kinh tế trang trại huyện Phú Lương	40
3.2.2. Các trang trại phân theo loại hình trang trại huyện Phú Lương.....	41
3.2.3. Đặc điểm của các trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương	44
3.2.4. Kết quả và hiệu quả kinh tế trang trại huyện Phú Lương.....	52
3.2.5. Đánh giá chung nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại huyện Phú Lương.....	58
Chương 4: GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH TẾ TRANG TRẠI TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHÚ LƯƠNG	63
4.1. Những quan điểm, định hướng, mục tiêu nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương.....	63

4.1.1. Những quan điểm nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương	63
4.1.2. Những căn cứ chủ yếu nhằm nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương	64
4.1.3. Định hướng nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương	65
4.1.4. Mục tiêu nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương	65
4.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương.....	66
4.2.1. Giải pháp về thị trường tiêu thụ sản phẩm để nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương	66
4.2.2. Giải pháp mở rộng diện tích, thâm canh tăng năng suất và sản lượng để nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương	67
4.2.3. Giải pháp phát triển cơ sở hạ tầng nông thôn huyện Phú Lương	69
4.2.4. Giải pháp tăng cường vốn đầu tư cho sản xuất trong các trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương	69
4.2.5. Giải pháp kỹ thuật trong sản xuất để nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương	71
4.2.6. Giải pháp phòng trừ dịch bệnh và bảo vệ môi trường.....	72
4.2.7. Mở rộng công nghiệp chế biến và bảo quản nông sản	73
4.2.8. Vận dụng tốt các chính sách của Đảng và Nhà nước để nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương.....	74
4.3. Kiến nghị.....	78
KẾT LUẬN	80
TÀI LIỆU THAM KHẢO	82

DANH MỤC CÁC KÝ TỰ VIẾT TẮT

BQ	Bình quân
CAQ	Căn ăn quả
CC	Cơ cấu
CP	Chi phí
CN	Công nghiệp
CNH	Công nghiệp hóa
DT	Diện tích
DV	Dịch vụ
GTSX	Giá trị sản xuất
HĐH	Hiện đại hóa
KQ	Kết quả
LĐ	Lao động
LĐNN	Lao động nông nghiệp
LN	Lâm nghiệp
NLNTS	Nông lâm thủy sản
NN	Nông nghiệp
NKNN	Nhân khẩu nông nghiệp
PTNT	Phát triển nông thôn
SXKD	Sản xuất kinh doanh
SXKDTH	Sản xuất kinh doanh tổng hợp
SL	Số lượng
SP	Sản phẩm
SPHH	Sản phẩm hàng hóa
TSCĐ	Tài sản cố định
TSLĐ	Tài sản lưu động
TT	Trang trại
TW	Trung ương
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Trang trại cả nước phân theo vùng lãnh thổ và loại hình sản xuất năm 2010.....	19
Bảng 2.1. Số lượng và cơ cấu các loại hình trang trại của huyện Phú Lương năm 2011	23
Bảng 2.2: Ma trận SWOT	29
Bảng 3.1. Trang trại phân theo các loại hình huyện Phú Lương	42
Bảng 3.2. Quy mô diện tích của các trang trại điều tra phân theo các xã huyện Phú Lương năm 2011	44
Bảng 3.3. Tình hình sử dụng đất nông nghiệp trang trại huyện Phú Lương năm 2011	48
Bảng 3.4. Vốn sản xuất kinh doanh của các trang trại điều tra năm 2011	50
Bảng 3.5. Tổng hợp ý kiến của chủ trang trại huyện Phú Lương năm 2011	51
Bảng 3.6. Tổng giá trị sản xuất trang trại huyện Phú Lương năm 2011.....	53
Bảng 3.7. Chi phí trung gian trang trại huyện Phú Lương năm 2011.....	55
Bảng 3.8. Hiệu quả kinh tế trang trại huyện Phú Lương năm 2011	56
Bảng 3.9. Giá trị tăng thêm trang trại huyện Phú Lương năm 2011.....	58

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Một trong những giải pháp căn bản nhằm đổi mới mô hình tăng trưởng và tái cơ cấu nền kinh tế trong giai đoạn tới được Đại hội Đảng Cộng sản Việt Nam lần thứ XI xác định trong Báo cáo chính trị của Đại Hội là việc gắn liền phát triển nông nghiệp với việc xây dựng nông thôn mới. Tâm điểm của giải pháp này chính là nội dung kết hợp việc thúc đẩy nông nghiệp phát triển theo hướng hiện đại và hiệu quả, đẩy mạnh tiến trình chuyển dịch cơ cấu theo hướng công nghiệp với việc quy hoạch và phát triển hệ thống hạ tầng cũng như việc nâng cao đời sống văn hoá và bảo vệ các giá trị truyền thống của người dân khu vực nông thôn. Đây chính là một quan điểm hiện đại, một cách tiếp cận mới về việc phát triển nông nghiệp và nông thôn, lấy người dân làm trung tâm nhằm mục đích tối thượng là nâng cao toàn diện đời sống vật chất và tinh thần cho người dân thuộc khu vực nông thôn trong giai đoạn mới của Việt Nam bao gồm cả các địa bàn miền núi trong đó có huyện Phú Lương.

Huyện Phú Lương là một huyện trung du miền núi, có tiềm năng lớn về đất nông, lâm nghiệp, thị trường tiêu thụ sản phẩm rộng lớn (do giáp với thành phố Thái Nguyên, nơi có lượng học sinh, sinh viên đông). Trong phát triển kinh tế khu vực nông thôn, phát triển mô hình trang trại được coi là hướng đi phù hợp, nhằm tận dụng và phát huy có hiệu quả các nguồn lực sẵn có của địa phương. Tuy nhiên, thực trạng về phát triển kinh tế trang trại trong thời gian vừa qua đã cho thấy: Số lượng các trang trại còn ít, loại hình trang trại chưa đa dạng, và đặc biệt là hiệu quả kinh tế của các trang trại còn thấp và chưa thực sự bền vững. Vậy đâu là nguyên nhân? và giải pháp nào là phù hợp cho vấn đề trên? là lý do để tôi tiến hành nghiên cứu đề tài “***Giải pháp nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại huyện Phú Lương***” cho luận văn tốt nghiệp.

2. Mục tiêu nghiên cứu

** Mục tiêu chung*

Nghiên cứu thực trạng hiệu quả kinh tế trang trại huyện Phú Lương, đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả kinh tế trang trại, tăng thu nhập, từ đó cải thiện đời sống của người dân huyện Phú Lương, góp phần thúc đẩy phát triển nông nghiệp, nông thôn theo hướng CNH-HĐH.

** Mục tiêu cụ thể:*

- Hệ thống hoá cơ sở lý luận và thực tiễn về trang trại, hiệu quả kinh tế trang trại.
- Phân tích, đánh giá hiệu quả kinh tế của các trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương.
- Từ đó đưa ra những giải pháp cơ bản nhằm nâng cao hiệu quả kinh tế của các trang trại huyện Phú Lương trong thời gian tới.

3. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu

** Đối tượng nghiên cứu*

Trang trại, và các nội dung liên quan đến hoạt động kinh tế của các trang trại, hiệu quả kinh tế của các loại hình trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương

** Phạm vi nghiên cứu*

- Về không gian: Toàn bộ trang trại trên địa bàn huyện Phú Lương đủ tiêu chuẩn theo tiêu chí quy định.
- Về thời gian: Thời gian tiến hành nghiên cứu đề tài năm 2009-2011.
- Về nội dung: Hiệu quả kinh tế trang trại, cụ thể là những vấn đề liên quan như: loại hình trang trại; nguồn vốn, lực lượng lao động của trang trại; chi phí sản xuất của trang trại; kết quả sản xuất của trang trại; hiệu quả sản xuất của trang trại.